

ným aktivitám nově dochází např. i na cvičišťích v Dobřanech a Rokycanech, kde s obnovou tůní pomáhá motokros či opět pojezd fanoušků vojenské techniky, zatímco v Jindřichově Hradci, Táboře a Boleticích se o management stará přímo armáda. V tůních v Jindřichově Hradci, Boleticích a Dobřanech se drží silná populace žábnožek letních, v Dobřanech a Táboře byla zaznamenána populace listonohů letních (V. Kolář, vlastní pozorování). Z hmyzu zde dominovaly larvy vážek vázané na otevřené biotopy, především čeledi věžkovičů (Libellulidae) a šídlatkovičů (Lestidae). Z vodních brouků se v těchto tůních vyskytují pionýrské druhy jako *Agabus nebulosus* nebo běžní *Hydroglyphus geminus* a *Laccophilus minutus*. Z vodních ploštic jde např. o ohroženou klešťanku dvoučárnou (*Sigara limitata*) v Rokycanech, klešťanku *Callicorixa praeusta* nebo hojnou k. obecnou (*S. falleni*). V okopu pro tank v Boleticích a v několika nově vybudovaných tůních v Rokycanech se podařilo nalézt znakoplavku tmavou (*Notonecta obliqua*, obr. 18), což je druh, který byl znám pouze ze západočeských a severo-

českých hor a z posttěžební krajiny v jejich podhůří. Tyto a další údaje (Kolář, ne publikováno) naznačují, že expanduje dále na východ. I obojživelníci byli v tůních početní, např. v Dobřanech se daří kuňce žlutobřiché (*Bombina variegata*, obr. 17), vázané na malé tůně bez ryb, mnohdy ve vyšších polohách, která celkově z naší krajiny významně mizí (Jeřábková a Zavadil 2020).

Jak je patrné, i po úplném nebo částečném opuštění vojenského prostoru armádou je možné zajistit různé typy managementu a na bývalých cvičišťích ohrožené druhy udržet a podporovat. Škála možností je

pestrá a může být spojena s aktivitami zajímavými i pro veřejnost. Nezbývá než doufat, že nedojde k nenahraditelné ztrátě těchto cenných biotopů i na dalších místech a druhů na ně vázaných z naší krajiny.

Management byl proveden v rámci projektu města České Budějovice Záchrana cenných biotopů v devastované části EVL Vrbenské rybníky (2018000462). Poděkování za péči o lokalitu patří Jarmile Ichové a členům kroužku Základy ekologie z Gymnázia Jírovcova. Adéla Dobiášová poskytla data z monitoringu obojživelníků (maturitní práce na gymnáziu). Tereza Maxerová sledovala vodní brouky v rámci Středoškolské odborné činnosti a obdržela za ni Cenu Učené společnosti v kategorii středoškolský student. Průzkumy na dalších vojenských cvičišťích byly podpořeny projektem Technologické agentury ČR – Prostředí pro život (SS03010162) a Strategie AV 21 – Záchrana a obnova krajiny.

Použitou literaturu uvádíme na webovém stránce Živa.